

MUISTIO

UTAJÄRVI

PONTEMAN TUULIVOIMAPUISTON YVA/OSAYLEISKAAVA

KOKOUS Seurantaryhmä 2

AIKA to 15.6.2023, klo 15:00–16.40

PAIKKA Microsoft Teams Meeting

LÄSNÄOLIJAT

Jukka Kauppinen	Metsänhoitoyhdistys Rokua-Paljakka
Marko Väyrynen	Puolangan kunta
Janne Heikkinen	Utajärven kunta
Heli Kinnunen	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Jukka Rönnlund	Tuulipuisto Pontema Oy / Etha Wind Oy
Martin Sjöwall	Tuulipuisto Pontema Oy / Etha Wind Oy
Mika Manninen, pj.	Sweco Finland Oy
Atte Lindqvist	Sweco Finland Oy
Ilkka Ranta	Sweco Finland Oy
Jaakko Raunio, siht.	Sweco Finland Oy

1. Kokouksen avaus ja esittäytyminen

Avattiin kokous klo 15.00. Kyseessä on seurantaryhmän 2. kokous. Suoritettiin esittelykierrros.

2. Järjestäytyminen

Kokouksen puheenjohtajana toimii Mika Manninen ja sihteerinä Jaakko Raunio.

3. Hankkeen ja hanketoimijan esittely

Jukka Rönnlund esitteli hanketta. Tuulipuisto Pontema Oy suunnittelee noin 50 tuulivoimalan suuruisen tuulivoimapuiston rakentamista Utajärven Ponteman alueelle. Hankkeeseen liittyen laaditaan yhteismenettelynä YVA/tuulivoimayleiskaava. Hankkeen taustalla on OX2/Taaleri. Etha Wind Oy on mukana konsulttina.

Suunnitteluprosessi on ollut jo varsin pitkään käynnissä. Hankkeeseen liittyen on tehty esiselvityksiä vuonna 2019. Alueessa on hyvä potentiaali tuulivoimatuotannon näkökulmasta. Kunnan suhtautuminen hankkeeseen on ollut myönteistä. Myös maanomistajien suhtautuminen on ollut pääosin positiivista. Lähialueella myös muita tuulivoimahankkeita suunnitteilla.

FCG, Suomen Luontotieto, Ahlman Group ja Ramboll vastanneet tehdyistä luontoselvityksistä. Sweco on YVA- ja kaavakonsultti.

YVA-ohjelma on valmistunut vuonna 2021. Vuoden 2022 aikana on tehty täydennys selvityksiä, jotka ovat valmistuneet vuoden 2023 alussa. Petolintus selvityksiä on täydennetty. YVA-menettelyyn on lisätty vaihtoehto 3 palautteen perusteella.

Kaavaluonnosaineistoa valmisteltu luontoselvitysten valmistumisen jälkeen. Toivotaan kattavasti palautetta aineistosta. Tavoitteena on sovittaa aikataulu yhteen maakuntakaavan käsittelyn kanssa.

4. YVA-selostusluonnos

Mika Manninen esitteli YVA-selostusluonnoksen. Esitys on muistion liitteenä.

Tuotiin esiin, että hanke sijaitsee varsin metsäisellä alueella verrattuna moneen muuhun hankkeeseen. Hankkeeseen liittyen on laadittu myös 3d-mallinnuksia havainnollistamaan maisemavaikutuksia.

5. Kaavaluonnos

Ilkka Ranta kertoi hankkeen kaavoituksen tilanteesta. Alustava kaavaluonnos on valmisteltu, mutta kaavakartta täydennetään vielä muun muassa luontomerkintöjen osalta. Aineisto on tavoitteena asettaa nähtäville syksyllä 2023.

Esitys on muistion liitteenä.

6. Aikataulu

- Elo-syyskuussa 2023 valmistuva YVA-selostus ja kaavaluonnos on tavoitteena asettaa nähtäville syyskuussa. Tällöin nähtävilläolo päättyy marraskuussa 2023. Nähtävilläolon aikana pidetään vuorovaikutustilaisuus.
- YVA-menettely päättyy arviolta talvella 2023, jolloin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus antaa yhteysviranomaisen perustellun päätelmän YVA-selostuksesta.
- Kaavaehdotus on tavoitteena asettaa nähtäville vuonna 2024.
- Tämän jälkeen tarvitaan rakennusluvat. Luvituksen jälkeen alkaa rakentamisvaihe, joka kestää noin vuoden.
- Tuulivoimapuisto voisi olla toiminnassa aikaisintaan vuosina 2025–27.

7. Näkemykset

Utajärven kunta (Janne Heikkinen)

- Maakuntakaavan ohjausvaikutuksen osalta on saatu mielenkiintoinen vuosikirjapäätös (Vaalan Turkkiselän osalta). Korkein hallinto-oikeus otti tarkasti kantaa siihen, minkä

verran voimaloista tulee sijoittua maakuntakaavassa osoitetulle alueelle. Tällä päätöksellä tulee olemaan vaikutuksia myös muihin hankkeisiin.

- Aurinkovoiman osalta kunnassa on Sitema Oy:n kanssa yhteistyössä toteutettava kartoitustyö menossa (sijainninhjausmalli). Myöhemmin voidaan laatia aurinkovoimaa koskeva osayleiskaava sijainninhjausmallin tulosten pohjalta. MRL 77 §:n mukaisissa yleiskaavoissa tv-alueiden ulkopuolinen alue on usein M-aluetta, eikä alueelle voida tältä pohjalta luvittaa muita toimintoja. MRL 44 §:n mukaiset yleiskaavat taas ohjaavat pääosin asuntorakentamista. Tässä hankkeessa voisi olla hyvä antaa M-merkinnälle kaavamääräys, jonka mukaan alueelle on mahdollista toteuttaa aurinkovoimatuotantoa suunnittelutarveratkaisulla. Tämä mahdollistaisi tuotannon esimerkiksi voimajohtojen läheisyyteen. Konsultti voisi pohtia määräyksen tarkan muotoilun.

Keskustelussa esille nousseita asioita:

- Todettiin, että esille nostettu aurinkovoimaa koskeva kaavamääräys voisi olla hyvä ratkaisu.
- Jukka Rönnlund toi esiin, että esitetty määräys vaikuttaa toimivalta. Samoja kysymyksiä on ollut esillä muissakin hankkeissa. Tarkempaa kokemusta ei vielä juurikaan ole. Ponteman hankkeen yhteydessä ei ole vielä tarkemmin tarkasteltu aurinkovoimaa. Vastuullisuusperiaatteiden osalta on tärkeä huomioida, että metsän kaataminen aurinkovoiman tieltä ei ole vastuullinen ratkaisu. Ponteman hankkeessa alueella sijaitsevat turvetuotantoalueet voisivat olla yksi mahdollisuus. Kunnan laatimassa selvityksessä voisi tarkastella tätäkin asiaa.
- Janne Heikkinen toi esiin, että laadittavalla sijainninhjausmallilla haetaan näitä toissijaisia alueita. Määräyksen ei tarvitse välttämättä realisoitua, mutta mahdollistaa jos toteuttamisen jos tällainen tilanne tulee eteen.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (Heli Kinnunen)

- Kyseessä on yhteismenettely, joten ELY-keskuksen rooli on tässä erillismenettelyä pienempi. Eri vaiheista ja aikatauluista on kuitenkin hyvä sopia yhteisesti.
- On hyvä, että nähtävilläoloaika ei sijoitu lomakauten. Natura-arviointi voisi olla hyvä mainita myös kuulutuksessa.
- ELY-keskuksen vastuuhenkilö/yhteysviranomaisen ratkeaa, kun aineisto on toimitettu kirjaamoon.
- Hankkeen keskeiset vaikutukset on hyvä kuvata raportissa selkeästi.
- Uuden vaihtoehdon 3 osalta olisi hyvä olla perustelut ja kattava kuvaus vaihtoehdosta.
- Kappaleessa 3.3. on mainittu, että mielipiteet toimitetaan ELY-keskukselle. Tähän tulee tarkentaa, että mielipiteet toimitetaan Utajärven kuntaan.
- Natura-arviointi on esitetty omassa liitteessä, mutta sisältö olisi hyvä kuvata myös selostuksessa.
- Yhteenvetotaulukon esitystapaa olisi hyvä tuoda esille myös muissa selostuksen kohdissa.

8. Muut asiat

Ei ollut muita asioita.

9. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 16.40. Muistio lähetetään kokouksen osallistujille kommentoitavaksi sähköpostitse.

likka Ranta
Kaavavastaava

Mika Manninen
YVA-vastaava

Jaakko Raunio
Sihteeri

LIITTEET

Liite 1. Swecon esitys